
Nieuwsbrief-*Plus* Remonstranten Den Haag e.o.

22 augustus - 12 september 2024

Agenda

Vrijdag 23 augustus, 9.10 uur Museumbezoek naar Dordrechts Museum, o.l.v. Jacques Zwaan

Zondag 25 augustus, 10.30 uur, Kerkdienst met voorganger ds. Antje van der Hoek

Zondag 1 september, 10.30 uur, Kerkdienst - Openingszondag met voorgangers ds. Antje van der Hoek en ds. Reinhold Philipp

Zondag 8 september, 10.30 uur, Kerkdienst met voorganger ds. Johannes Tromp

---

Van de Redactie

Door: Peter Kelderman

Na het zomerreces van twee maanden is dit de eerste Nieuwsbrief-Plus voor het komende seizoen. In het nieuwe Jaarboekje zult u alle activiteiten binnen onze gemeente vinden; de Nieuwsbrief geeft hiervan een overzicht per twee (soms drie) weken, en presenteert, vooral in de Plus-versie, diverse rubrieken die voor u van belang kunnen zijn.

Betty Renssen kondigt de Openings-kerkdienst aan, a.s. 1 september. Ook doet zij een (herhaalde) oproep voor vrijwilligers voor de diverse activiteiten; hieraan is werkelijk grote behoefte. Micheline Meijer wijst ons op het nieuwe Jaarboekje.

Na de kerkdiensten, het Pastoraal team en het collectiedoel, volgt de Overdenking door ds. Antje van der Hoek. Deze is gewijd aan '(even)beeld en gelijkenis van God'.

Voor de komende drie weken zijn er nog weinig activiteiten binnen onze gemeente gepland, Jacques Zwaan organiseert op 23 augustus een museumbezoek aan het Dordrechts Museum. Ikzelf verzamelde vanuit verschillende bronnen interessante activiteiten buiten onze gemeente, in de rubriek 'Activiteiten elders'.

Van Hans Willems laten we deze keer twee bijdragen zien. Allereerst deel 1 van het interview met onze predikant Reinhold Philipp, ter gelegenheid van diens 25-jarig ambtsjubileum. Ook bericht Hans Willems over drie generaties Heering, allen remonstrants predikant.

In de rubriek 'Groene kerk, groen geloven' geeft Coos van Beuningen een korte introductie op 'Al-Mizan', die kan worden gezien als islamitische variant op de Pauselijke klimaatoproep 'Laudato Si'. Coos kondigt verder de themawandeling 'Bomen in de Bijbel' aan, in Park Clingendael.

Jacques Zwaan bericht over een expositie, in Galerie 44, van Hans Ensink op Kemna; Hans was al betrokken bij diverse exposities in onze kerk.

Voor de rubriek 'Lieve meneer God' koos Miriam van Dam weer een o-zo-rake kindervraag aan God uit.

Deze Nieuwsbrief-Plus wordt afgesloten met de rubriek 'Kanselbloemen en kaarten', zoals altijd gecoördineerd door Micheline Meijer.

De volgende Nieuwsbrief-Plus zal verschijnen op 26 september. Graag ontvangen we uw kopij vóór zaterdag 22 september.

Uit de kerkenraad

Door: Betty Renssen

De zomervakantie is bijna voorbij, ik hoop dat iedereen een fijne tijd gehad heeft.

Als het goed is, ontvangt u deze week het nieuwe Jaarboekje. Ria Edelman heeft er weer een prachtige editie van gemaakt, met medewerking van Micheline Meijer en Miriam van Dam, waarvoor onze hartelijke dank.

Zondag 1 september beginnen we het nieuwe seizoen. Dit keer geen workshops, maar een muzikaal feestje na de koffie (met wat lekkers), door Frederiek Muller en Roel van der Wal.

Daarnaast wil ik u nog vragen of er personen zijn die als vrijwilliger actief willen zijn, door als gastvrouw/heer bij activiteiten de deelnemers welkom te heten en van koffie en thee te voorzien.

Ook zijn er in het algemeen vrijwilligers nodig voor de koffie/thee, bloemen, collecteren tijdens de dienst, etc.

Ik hoop velen van u weer te zien.

Jaarboekje 2024-2025

Door: Micheline Meyer

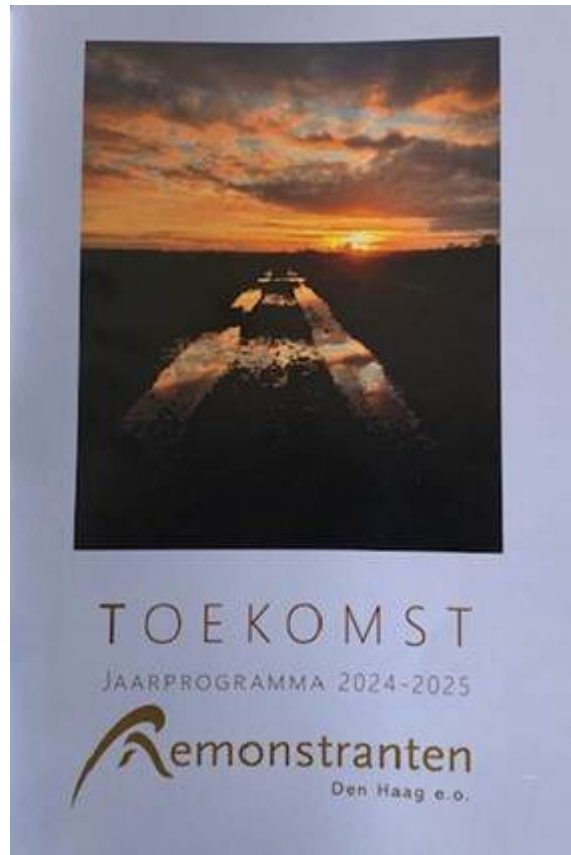
Leden en vrienden van onze gemeente ontvangen deze week per post het Jaarboekje 2024-2025, met daarin alle activiteiten van onze gemeente voor het nieuwe seizoen, dat op zondag 1 september start met de openingszondag.

De activiteiten uit het Jaarboekje zijn binnenkort ook te vinden op onze website in de agenda:

[Klik hier.](#)

De afgelopen jaren is het Jaarboekje ook verzonden naar belangstellenden van onze gemeente. De kerkenraad heeft besloten dat niet langer te doen, omdat de kosten van het drukken en verzenden erg hoog zijn.

Indien u toch een gedrukt exemplaar van het boekje wenst, kunt u een exemplaar ophalen bij Miriam van Dam op de administratie (ma tot en met do tussen 9.00 en 13.00 uur) of op zondagochtend in de kerk.

Kerkdiensten

De kerkdiensten beginnen om 10.30 uur en zijn live te volgen, of later terug te kijken via [Kerkdienst gemist](#)

Zondag 25 augustus, Kerkdienst

Voorganger: ds. Antje van der Hoek

Organist: Hans Jacobi

Zondag 1 september Kerkdienst, Openingszondag

Met voorgangers ds. Antje van der Hoek en ds. Reinhold Philipp

Organist: Hans Jacobi

Thema: Toekomst – een gedeeld verhaal?
Ds. Antje van der Hoek verzorgt de preek en ds.
Reinhold Philipp de liturgie.

Het programma is als volgt:

10.30 – 11.30 uur: kerkdienst

11.30 – 12.15 uur: koffie/thee

12.15 – 12.30 uur: Frederiek Muller en Roel van
der Wal brengen liederen van Franz Schubert en
Robert Schumann ten gehore.

Zondag 8 september, kerkdienst

Voorganger: ds. Johannes Tromp

Organist: Hans Jacobi

Johannes Tromp, lid van onze gemeente en
voorzitter van onze kerkenraad, is predikant
geweest in Waddinxveen en Alphen aan den Rijn,
maar doet nu geen dienst meer als predikant.

[Meer lezen](#)

Ons pastoraal team staat voor u klaar

U kunt hen bereiken op:

Ds. Antje van der Hoek

Telefoon: 0252-211204

E-mail: hoekpred.remodennaag@gmail.com

Ds. Reinhold Philipp

Telefoon: 06-14500691

E-mail: reinholdphilipp@freedom.nl

Collecte derde kwartaal

Door: de diaconale commissie

In het derde kwartaal collecteren wij voor het Aandachtscentrum in Den Haag.

(www.aandachtscentrumdenhaag.nl).

Het Aandachtscentrum werd in 1983 opgericht door een aantal kerken als een plek waar mensen geborgenheid kunnen vinden. Een huiskamer in de stad, waar de bezoekers een kopje koffie kunnen drinken, contact met elkaar kunnen hebben of deelnemen aan de vele activiteiten die door de medewerkers en vrijwilligers worden georganiseerd.

Vaak gaat het om sociaal kwetsbare mensen met meerdere problemen op het gebied van gezondheid, financiën, etc. Er komen veel mensen die eenzaam zijn, dakloos zijn of mensen met een licht verstandelijke beperking of met psychische problemen. De vrijwilligers van het Aandachtscentrum bieden een luisterend oor, zonder oordeel. Het is een plek waar mensen zich 'onvoorwaardelijk' gekend en gezien weten.

In de afgelopen jaren is het aantal bezoekers van het Aandachtscentrum toegenomen, hetgeen zonder twijfel kan worden toegeschreven aan de toename van het aantal daklozen en het tekortschieten van hulp aan de sociaal zwakkeren in de samenleving. Dit heeft ertoe geleid dat de openstelling van het centrum in het afgelopen jaar met meerdere dagdelen is verruimd.

Maar dit leidt uiteraard ook tot hogere kosten, en de opbrengst van deze collecte is dus van harte welkom om het goede werk van het Aandachtscentrum mogelijk te blijven maken.

Wij hopen dan ook dat u dit mooie doel van harte zult willen steunen.

**Aandachtscentrum
Den Haag**

U kunt uw donatie overmaken naar rekening:
NL 93 INGB 0000 0063 97 van de kerk onder
vermelding van: **Aandachtscentrum**.

Voor de betaling van de collecte kunt u ook de QR
code gebruiken.

Beeld en gelijkenis

Door: ds. Antje van der Hoek

Zie hier een gedeelte van de westelijke façade van de kathedraal van Chartres, waarop de beeldhouwer de schepping van de mens heeft afgebeeld. Het is opvallend hoezeer Schepper (met het baardje en aureool) en schepsel hier op elkaar lijken. Ze kijken beiden dezelfde kant op, hun hoofden zijn dicht bij elkaar en hun lichamen zijn nog met elkaar verbonden. De Schepper heeft bovendien een gelaat dat lijkt op hoe Christus vaak is afgebeeld. Zo roept het beeld het scheppingsverhaal in herinnering, waarin God de mens schiep, naar eigen beeld en gelijkenis.

Bij zijn vertaling van dit verhaal, blijft de Naardense vertaling, nauwkeuriger dan de NBV, dicht bij de Hebreeuwse grondtekst. Die vertaling van Pieter Oussoren spreekt namelijk niet van 'evenbeeld', maar expliciet van 'beeld en gelijkenis'. Dat benadrukt dat je als mens als een op God gelijkend schepsel geschapen bent, maar tegelijkertijd ook voor de uitdaging staat zélf iets van God te weerspiegelen en een ander, op zijn/haar beurt als 'beeld van God' tegemoet te treden. Gave én opgave gaan hier hand in hand. Dat we daar lang niet altijd in slagen, hoef ik u niet te vertellen. Het nieuws vertelt ons dagelijks over onze menselijke schaduwzijden. We zien en behandelen die ander lang niet altijd zoals hij of zij is en ook met onszelf gaan we niet altijd even barmhartig om. We projecteren onze eigen verlangens en behoeften op die ander of handelen vanuit onachtzaamheid of eigenbelang. Soms zijn we zélf s ronduit kwaadaardig, zoals Etty Hillesum ergens kernachtig opmerkt. Geconfronteerd met de kampbeulen in Westerbork schrijft ze: "...mijn God, die gezichten! Ik heb ze stuk voor stuk bekeken, verdekt opgesteld achter een venster, ik ben nog nooit van iets zo geschrokken als van deze gezichten, ik ben in de knoei geraakt met het woord, dat het leidmotief van mijn leven is: ' En God schiep de mens naar zijn evenbeeld'. Dat woord beleefde een moeilijke ochtend met mij".

Al ziet de werkelijkheid er doorgaans anders uit, tóch komen we de oproep tot innerlijke vernieuwing ook elders in de Bijbel regelmatig tegen. Zo roept de schrijver van de Efezenbrief, teruggrijpend op het Genesisverhaal, op tot het afleggen van je 'oude mens' en het aantrekken van je 'nieuwe mens' (Ef. 4:17-22). Hiermee presenteert hij een soort drie-stappenplan: de eerste stap is die van het uitdoen van de oude

mens. De tweede die van de innerlijke, de geestelijke vernieuwing. En de derde en laatste die van het aandoen van de nieuwe mens. Drie stappen, die een heel alledaags beeld oproepen.

Maar gaat dat wel zo makkelijk, die innerlijke vernieuwing? Net zo makkelijk als je je uiterlijk transformeert door je pyjama voor je dagelijkse outfit te verruilen of je sportkleden voor je werkkleding? Daarmee lijkt de metafoor van het aantrekken van de nieuwe mens en het uitdoen van de oude mens, misschien te zeer te suggereren 'dat alles ineens anders moet'. Een abrupte transformatie waarbij je ineens duurzaam de beste versie van jezelf zou zijn. We weten allemaal wel: het lukt meestal voor heel even.

Persoonlijk voel ik mij meer geïnspireerd door Wil Derkse, met z'n vertaalslag van de benedictijnse spiritualiteit naar het alledaagse leven van nu. In tegenstelling tot het adagium 'alles moet anders' spreekt hij, geïnspireerd door de Regel van Benedictus, van 'conversatio morum'. Of eigentijds gezegd: van dagelijks verbetermanagement. Kleine stapjes op weg naar een aandachtiger en barmhartiger omgang met anderen én jezelf. Ik denk daarbij ook aan het doen van het zogeheten 'kleine goede' waarover de Vlaamse psychiater Dirk de Wachter, met een beroep op Levinas, vaak spreekt. In zijn boekje 'Vertrouwen' verwoordt hij het als volgt: "Het is de mens die er voor u is. De mens die iets voor u doet. Iets kleins. Iets onschuldigs. Iets dat vermoedelijk geen moeite kost en dat zomaar, met een knippering van het oog, aan de aandacht zou kunnen ontsnappen'. Zo zijn er dagelijks kansen 'het kleine goede' te doen en steeds meer op jezelf te gaan lijken: op wie je ten diepste bent en wilt zijn.

Ik wens ons allemaal een inspirerend nieuw seizoen!

Vrijdag 23 augustus, 9.10 uur, Museumbezoek aan het Dordrechts museum

O.l.v. Jacques Zwaan

Hoewel nog voor de opening van het kerkelijk seizoen, gaan we naar het Dordrechts Museum. Dit vanwege de expositie: Gebroeders Van Strij; van schets tot schilderij. Meestal kies ik moderne kunst om te bekijken. Van Strij lijkt mij uniek, en het Dordrechts Museum is leuk.

Meer informatie kunt u lezen als u rechts onderaan klikt op: [Meer lezen](#).

Praktische informatie:

Vertrek 09:27 uur van Station Den Haag Centraal met de Metro naar Metro Station Kralingse Zoom, vandaar met Qbuzz R net 488 tot bushalte Centrum Dordrecht, dan te voet naar het Museum (7 minuten lopen). Zo zien we ook nog iets van het Hollandse landschap.

Dordrechts Museum

Verzamelen 09:10 uur in de hal van het Station Den Haag Centraal.

Ik ben bekend met het reizen met de Metro, dus wijs u de weg. De OV-kaart is geldig.

Graag aanmelden zodat er nog verdere informatie kan worden verstrekt: j.zwaan25@kpnplanet.nl.

[Meer lezen](#)

Activiteiten elders

Door: Peter Kelderman

De agenda met de komende activiteiten van de **Raad van Kerken Leidschendam - Voorburg** kunt u [hier](#) vinden. Voor de komende periode worden geen activiteiten gemeld.

Op de volgende [link](#) kunt u de agenda met de komende activiteiten vinden van de **Raad van kerken Den Haag** . Ook hier worden voor de komende periode geen activiteiten aangekondigd.

Op deze [link](#) kunt u de agenda vinden van het **Landelijke bureau Remonstranten**. O.a. worden de volgende activiteiten aangekondigd voor de komende periode:

- 28-30 augustus, 15.30-17.00 uur: Zomercursus Leven en werk van **Rilke**; Remonstrantse kerk Bussum.
- Zaterdag 7 september, 9.30 uur (en daarna elke eerste zaterdag van de maand): Leven in aandacht; **meditatie vanuit boeddhistisch-christelijke inspiratie**; Adventskerk, Zoetermeer.
- Maandag 9 september (en daarna vele maandagen), 10.00 – 11.30 uur: **Dansmeditatie** op de maandagochtend; Geertekerk, Utrecht.
- Maandag 9 september, 14.00-17.00 uur: **Opening Academisch Jaar UvA Amsterdam** – ‘Als gesprekken stokken’; Remonstranten en Doopsgezinden zoeken verbinding in een verbrokkelde samenleving.
- Dinsdag 10 september, 14.00 – 16.00 uur: Toekomst – **Gespreksgroep Johan Goud**; Vrijburg, Amsterdam.
- Donderdag 12 september, 20.00 – 22.00 uur: **Bijbelcursus** ‘Lees maar, er staat niet wat er staat’; Geertekerk Utrecht.
- Donderdag 19 september, 10.30 – 17.30 uur: Symposium ‘Is kunst woke?’. Over moraal in kunst en literatuur. **Dagvoorzitter: Johan Goud**; Geertekerk Utrecht, [Klik hier](#)

Tenslotte de volgende activiteit in oktober:

Retraite 'Ontworteld - naar een huis op zoek' ; o.l.v. dr. Johan Goud en ds. Foeke Knoppers; 11-13 oktober, Woodbrookershotel, Barchem. [Klik hier](#)

Wie is Wie

Door: Hans Willems

In een serie interviews stellen we leden van de Remonstrantse Gemeente aan u voor.

Reinhold Philipp: van dorpspastoor tot stadsdominee : Deel 1

Pastoor van een karakteristiek dorp in het Beierse Woud, dat leek de nog piepjonge Reinhold Philipp wel wat. Hij was misdienaar en zat nog op de basisschool, maar priester worden, dat was de weg die voor hem uitgestippeld leek. Het is anders gelopen.

Dit najaar viert Reinhold zijn 25-jarig ambtsjubileum als remonstrants predikant in Den Haag. In deze extra lange aflevering (in twee delen) van de rubriek 'Wie is Wie' een nadere kennismaking met deze bijzondere voorganger.

Hij zal het gesprek met zijn ouders nooit vergeten. Na flink wat jaren op het klein- en het grootseminarie moest Reinhold hen vertellen dat het priesterschap toch niet voor hem was weggelegd. "Als het door het celibaat komt, kun je toch nog diaken worden", opperde zijn moeder, waarop de priesterstudent een tweede bekentenis moest doen: er was geen vrouw in het spel, maar een man.

Niet lang daarvoor was de Nederlander Hans Gerdes in zijn leven gekomen, de man met wie hij in het huwelijk zou treden nadat nog heel wat hobbels waren genomen.

Dat hij niet langer priester wilde worden, had niet alleen met zijn homoseksualiteit te maken. "Daar werd vrij open over gesproken aan het seminarie. Zeker de helft van mijn medestudenten was homo. Als je celibatair leefde, was dat ook voor de kerkleiding destijds geen probleem. Nee, het ging ook om mijn veranderende geloofsopvattingen. De opleiding aan het grootseminarie wordt in Duitsland gecombineerd met een universitaire studie."

"Komend uit een beschermd en traditioneel katholiek milieu bracht de kennismaking met

Toekomst in Nederland

De studie heeft hij nog afgemaakt, maar het was voor Reinhold en Hans een uitgemaakte zaak dat hun toekomst in Nederland lag. "Om te beginnen moest ik echter mijn diensttijd inhalen. Ik heb dienst geweigerd en kon ter vervanging terecht in de verpleeghuiszorg in Kleef, al een stukje dichter bij Nederland dus." Eenmaal de grens over, stortte Reinhold zich op de taal en vond hij opnieuw werk in de zorg in verpleeghuizen in Leidschendam en Nieuwegein. Op die laatste plek kon hij ook aan de slag met geestelijke verzorging.

Intussen was ook de zoektocht naar kerkelijk onderdak op gang gekomen. "In een krantenartikel las ik dat de remonstranten al geruime tijd homoseksuele relaties inzegend. Dat wekte onze belangstelling. Hans komt uit een gereformeerd nest. Na ook nog wat gesprekken in hervormde en gereformeerde kring, viel de keus op de remonstrantse gemeente Den Haag. Voor de kerkelijke zending voor mijn werk als geestelijk verzorger nam ik contact op met de toenmalige hoogleraar Marius van Leeuwen. Hij adviseerde mij om een aanvullende opleiding aan het Seminarie in Leiden te volgen waarmee ik ook predikant in een remonstrantse gemeente zou kunnen worden."

Geen kruis meer slaan en niet over zonde beginnen. Dat waren twee van de adviezen die Reinhold meekreeg tijdens zijn stage in de Haagse gemeente. Door omstandigheden waren er na zijn stage tijdelijk te weinig predikanten beschikbaar. Daarom werd Reinhold verzocht om als pastoraal werker één jaar in te vallen. Aan het eind van dat jaar rondsloeg hij zijn studie af. Hij solliciteerde op de vacature en werd in het najaar van 1999 bevestigd tot predikant in Den Haag.

wetenschappelijke kennis in Regensburg mij aan het twijfelen. 'Zou ik nog wel in staat zijn om het geloof van mijn jeugd door te geven', vroeg ik mij af. Achteraf gezien was het de eerste stap naar de vrijzinnigheid."

Amper drie jaar na de verhuizing naar Nederland.....

Deel 2 van het interview zal volgen in de Nieuwsbrief-Plus van 26 september a.s.

Groene kerk, groen geloven

Door: Coos van Beuningen

AL-MIZAN

God set up the balance (Al-Mizan)
So that you may not exceed the balance.
Weigh with justice and do not fall short in balance.
He (God) has spread out the Earth for all living creatures.
Koran 55: 7 – 10

Al-Mizan is een historisch document, opgesteld in 2019, dat uiting geeft aan de collectieve stem van de islamitische gemeenschap over klimaat en milieukwesties. Het is het resultaat van een wereldwijde inspanning van islamitische geleerden en mosliminstellingen en kan worden gezien als de islamitische variant op de Pauselijke klimaatoproep 'Laudato Si'.

Themawandeling: BOMEN IN DE BIJBEL

Op zondag 22 september a.s., de eerste dag van de herfst, zal een themawandeling BOMEN IN DE BIJBEL gehouden worden in Park Clingendael.

Deze wandeling, voor maximaal 20 deelnemers, wordt georganiseerd door Frouke Bardet (Doopsgezinde Gemeente) en Coos van Beuningen (Remonstrantse Gemeente).

Praktische informatie:

- Verzamelen bij het hek bij de ingang van Clingendael aan de Wassenaarseweg
- Aanvang: 14.00 uur – einde: 15.30 uur met uitloop tot uiterlijk 16.00 uur
- Aanmelden: per e-mail bij Frouke Bardet: bardetfj@gmail.com vóór 15 september.
- We gaan een korte wandeling maken en stilstaan bij enkele bomen, waarbij teksten uit het Oude Testament voorgelezen zullen worden, over bomen als ontmoetingsplek tussen God en mens.
- Halverwege de wandeling zal er een rustmoment zijn, met gelegenheid voor ontmoeting en ruimte voor zang.
- Verzoek om zelf iets om te drinken mee te brengen – voor iets lekkers zal gezorgd worden.

Voor nadere informatie of vragen kunt u contact opnemen met Frouke: 06-30753511.

N.B.: Bij slecht weer zal de wandeling mogelijk geannuleerd worden. Informatie hierover per e-mail.

Die ons voorgingen...

Door: Hans Willems

Wie zijn die deftige dames en heren in toga die ons vanaf de muren in Bibliotheek en Tuinzaal aankijken? Deze keer: ds. Pieter Heering.

Drie generaties Heering

Met drie generaties dominees was de familie Heering geruime tijd hofleverancier bij de Remonstranten. Niettemin begon de oudste van de drie, Pieter Heering (Enkhuizen 1838), als hervormd predikant, opgeleid in Leiden. Steenwijkerwold was zijn eerste gemeente, een tijd waarop hij later op literaire wijze en met dankbaarheid terugkeek met de uitgave van de bundel 'Overijsselse vertellingen'.

Nadat hij in 1868 getrouwd was met Apollonia Wilhelmina Spakler met wie hij negen kinderen zou krijgen, werkte hij dertien jaar als predikant op Java, wat ook weer zou resulteren in een bundel: 'Indische schetsen'. Gezondheidsredenen lagen ten grondslag aan de terugkeer naar Nederland waar Heering in 1883 predikant werd van de nieuw gestichte Remonstrantse Gemeente van Meppel.

In 1887 werd hij verbonden aan de Remonstrantse Gemeente van Den Haag. Aan literair werk kwam hij daar niet meer toe, maar des te drukker had hij het met preken en pastoraat in de almaar groeiende Haagse gemeente. Uiteindelijk bleef Heering tot aan zijn 76ste aan het werk, al met al dus 27 jaar in Den Haag. Een beroep naar Amsterdam wees hij van de hand.

Ds. Pieter Heering

In de Nieuwe Courant werd Heering bij zijn 70ste verjaardag omschreven als een man "van ongewone bescheidenheid, wars in zonderheid van openbaar huldebetoon, wiens ootmoed des harten slechts geëvenaard wordt door zijn afkeer van allen geestelijken hoogmoed". Bij een andere gelegenheid werd hij geprezen als "een van de meest geliefde vrijzinnige godsdienstpredikers" van zijn tijd.

Zowel zijn zoon, Gerrit Jan (1879-1955), als zijn kleinzoon, Herman Johan (1912-2000), werd remonstrants predikant en schopte het tot hoogleraar in Leiden. Pieter Heering overleed in 1921 in Den Haag op 83-jarige leeftijd. Hij werd begraven op Oud Eyk en Duinen.

Hans Ensink op Kemna in Galerie 44

Door: Jacques Zwaan

Hans heeft in onze kerk geëxposeerd en heeft meerdere hand- en spandiensten verricht ten bate van exposities in onze kerk.

Tussen 5 september en 5 oktober exposeert Hans Ensink op Kemna in Galerie 44, in de Haagse Molenstraat. De naam van zijn tentoonstelling is geïnspireerd op één van de daar getoonde schilderijen: A TEMPO, een term afkomstig uit de muziekwereld die aangeeft dat binnen een compositie het vorige tempo weer wordt opgepakt. Het zijn intrigerende, abstracte werken die gebaseerd zijn op een geometrische vormtaal: cirkels, vierkanten en lijnen.

Tussen Hans' eerste expositie in G A L E R I E 4 4 in 2017 en deze tweede expositie is veel gebeurd. Hij gaat niet meer uit van de strenge rechthoeken die hem lang hebben gefascineerd, maar werkt, net als in zijn begintijd als kunstenaar, met ronde vormen. Hij zoekt naar het elan en de vrijheid van vroeger aan de Academie, hij wil fantasie, dynamiek en beweging: A TEMPO.

De expositie wordt geopend op 7 september om 16.00 door Paul Combrinck, beeldend kunstenaar en oud-voorzitter van de Haagse Kunstkring. [Klik hier voor meer informatie.](#)

U bent van harte welkom! Toegang vrij.

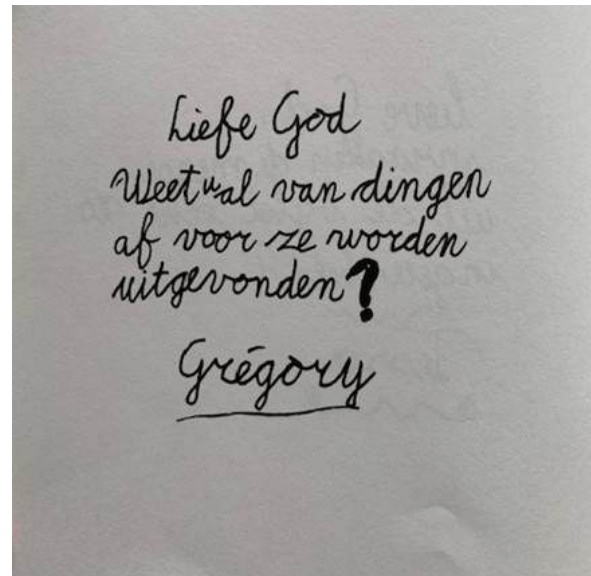

Lieve meneer God

Door: Miriam van Dam

In deze rubriek zullen we in de Nieuwsbrieven-Plus een kostelijke verzameling kinderbriefjes met vragen, wensen, klachten voor God plaatsen.

We ontlene deze briefjes aan het boekje 'Children's letters to God', samengesteld door Stuart Hample en Eric Marshall. De illustraties zijn van Tom Bloom. De Nederlandse vertaling: 'Lieve meneer God' is uitgegeven door Unieboek bv/van Holkema & Warendorf, Houten. Zesde druk 2000.

Kanselbloemen en kaarten

Als u het belangrijk vindt, dat iemand kanselbloemen of een kaart van de gemeente ontvangt, bijv. bij ziekte of voor een andere ondersteuning of medeleven, dan kunt u mij dit laten weten.

Ook bij vreugdevolle gebeurtenissen zoals een jubileum of het bereiken van een zeer hoge leeftijd, kan een bloemengroet of een kaart van de gemeente waardevol zijn.

Neem dan contact op met **Micheline Meijer** via e-mail: mcmeijerwagter@ziggo.nl, of telefonisch: 06-24979338.

Redactie: Peter Kelderman, Hans Willems en Miriam van Dam

Remonstranten Den Haag, Laan van Meerdervoort 955, 2564 AJ Den Haag
Website: <https://denhaag.remonstranten.nl> - E-mail: remondenhaag@hetnet.nl

Facebook: Remonstranten Den Haag

Telefoon: 070-3250779

Over de Remonstranten

Wij vinden dat geloof begint bij jou. Met de dingen die je meemaakt en de vragen die hierop volgen. Met de mensen die je ontmoet en de gesprekken die je hebt. Als geloof bij jou begint, dan is het ook van jou. Mag je er een eigen mening over hebben. Dingen ter discussie stellen. En zelfs de vrijheid nemen om niet alles te geloven.

[Lees verder](#)

[Uitschrijven](#) | [Abonnement beheren](#)